

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Suomen Kosmetologien Yhdistys ry	Hanne Niemistö	hanne.niemisto@kosmeto logitsky.fi, 0443346205		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

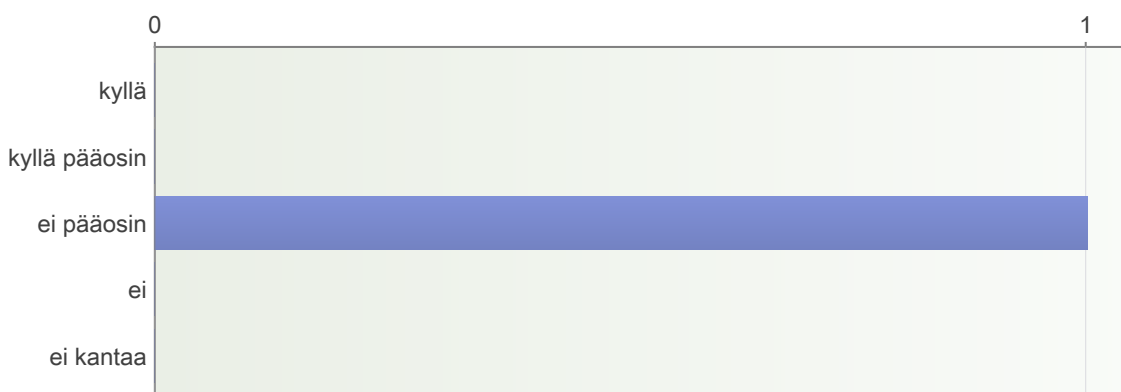
- Valinnanvapauden piiriin pitää kuitenkin ottaa mukaan myös muita lähellä terveydenhuollon rajapintaa olevia ammattilaisia ja toimijoita. Ennalta ehkäisevä työ ja hyvinvointia lisäävä työ sekä palvelut ihmisen hoidossa, esimerkiksi ihonhoito, pitää lisätä palvelusetelikäytännön piiriin.

Heikomassa asemassa olevat eivät pysty/osaa käyttää uusia mahdollisuuksia hyödykseen.

Syrjäseudulla palvelut saattavat olla suppeammat jatkossa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

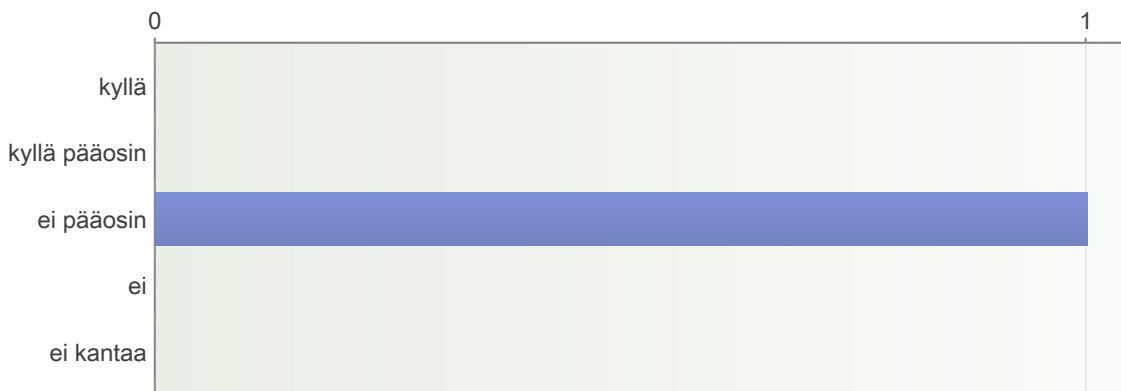
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei, koska suunnitelmassa ovat mukana vain terveyden- ja hyvinvointialan toimijoita, ei muita ammattikunnan edustajia. Näin laajassa uudistuksessa asiaa pitää pohtia laajemmin. Esityksessä on jäänyt epäselväksi se, että onko palveluiden käyttäjien (asiakkaiden) mielipiteitä ja ideoita laajemmin. Se, että toivooko/haluaako asiakas mahdollisesti muita palveluja valinnanvapauspalveluiden piiriin on jäänyt hieman epäselväksi.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

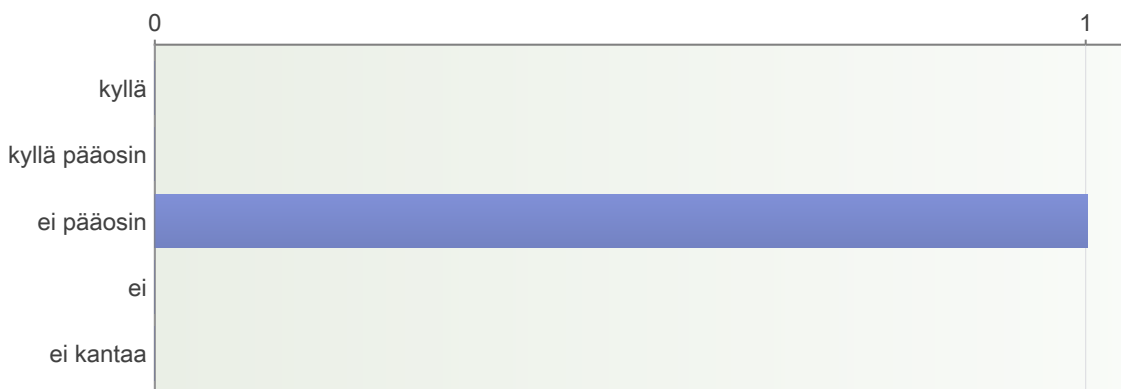

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

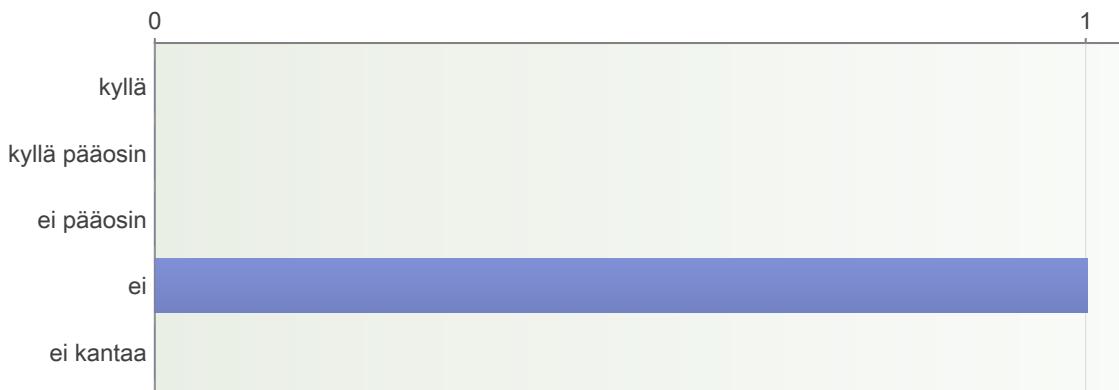
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laaja-alaisten palvelutarpeiden ollessa kyseessä palvelutarpeet käydään jatkossakin alan asiantuntijan johdolla tietyn kriteeristön kautta. Tarvitaan kuitenkin uudenlaista ajattelua ja vanhojen raja-aitojen murttamista eri ammattiryhmien välillä, että ajattelu todella muuttuu/toiminta uudistuu.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

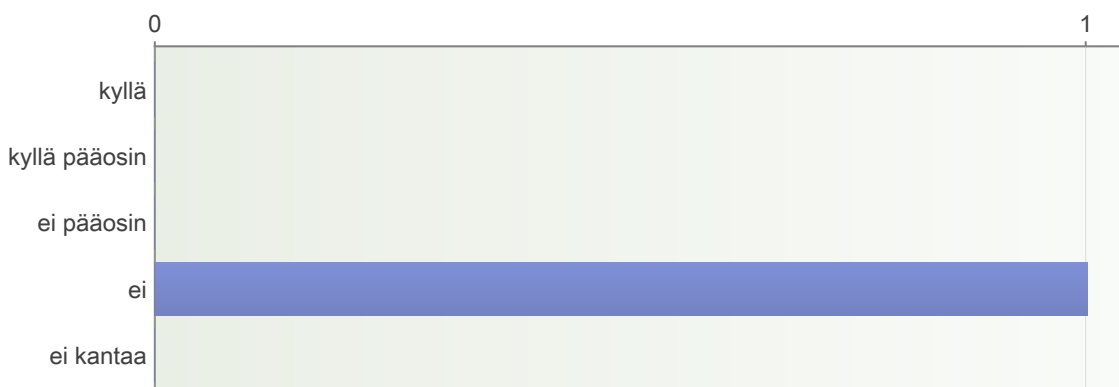
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos ei turvaa riittävän hyvin horisontaalista ja vertikaalista integraatiota, sillä pienet yritykset ja toimijat tulevat jäämään suurien yritysten ja toimijoiden jalkoihin. Onnistunut integraatio vaatii tuekseen eri ammattiryhmien integroimista ja pienten yritysten toimintamahdollisuuksien turvaamista sekä edistämistä suuriin toimijoihin nähden.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

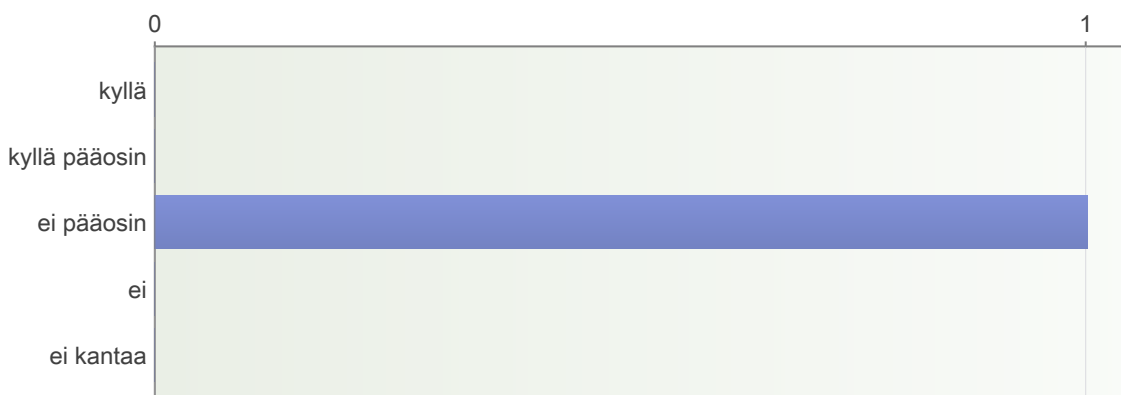
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikuttaa siltä, että maakunnan tarvitsisi vähän laajemmin toimintavapauden ja vapauden valita myös pieniä toimijoita ja yrityksiä. Luonnoksesta jää mielikuva, että suuret toimijat/yritykset ovat vahvoilla ja sitovat tätä myöden maakuntien "käsiä" tiettyyn suuntaan.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

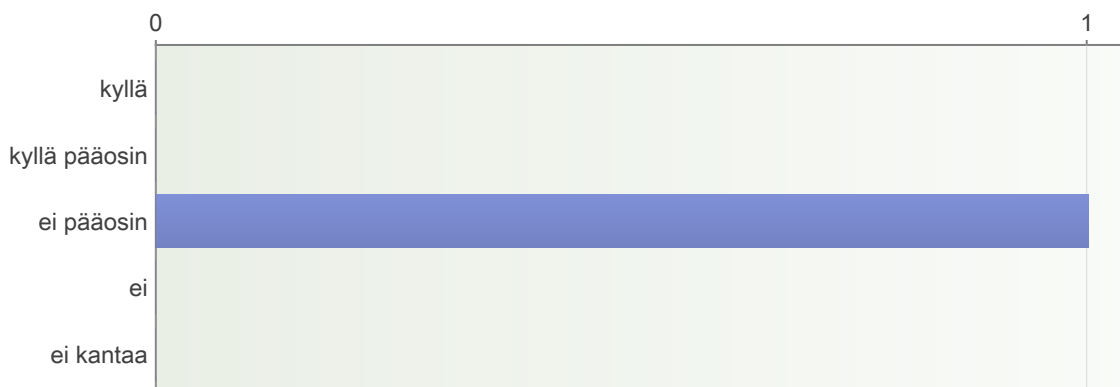
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Terveyspalvelut mielletään luonnoksessa pelkästään terveyden alan toimijoiden tuottamiksi palveluiksi. Terveyttä edistävät ja hyvinvointia lisäävät myös toimijat, kuten esimerkiksi Kauneudenhoitoalan kategoriaan luokitellut ihoa (paljon jalkahoitoja tekevät) kosmetologit. Uudet palveluinnovaatiot ja muutos vaativat uudenlaista ajattelua ja katsantokantaa eri palveluihin. Luonnoksessa ei ole nähtävillä innovatiivista ajattelua siitä mikä oikeastaan lisää ihmisten hyvinvointia ja tätä myöden ennalta ehkäisee sairauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

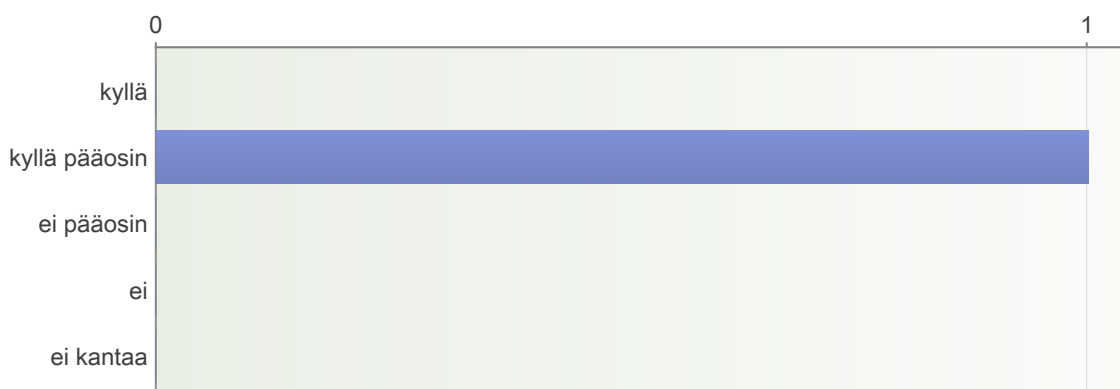
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suurissa keskuksissa saavutetaan varmaan säästöjä, mutta syrjäseuduilla todennäköisesti ei. Syrjäseutu ei ole varmaan liiketoimintanäkökulma houkutteleva ja kiinnostava alue.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluvalikoima pitäisi olla laajempi. Myös muut ammattilaiset voisivat osallistua esimerkiksi ennaltaehkäisevään neuvontaan ja ohjaukseen esimerkiksi kosmetologit ja ravintoneuvojat jne. ja myös tehdä kotikäyntejä

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

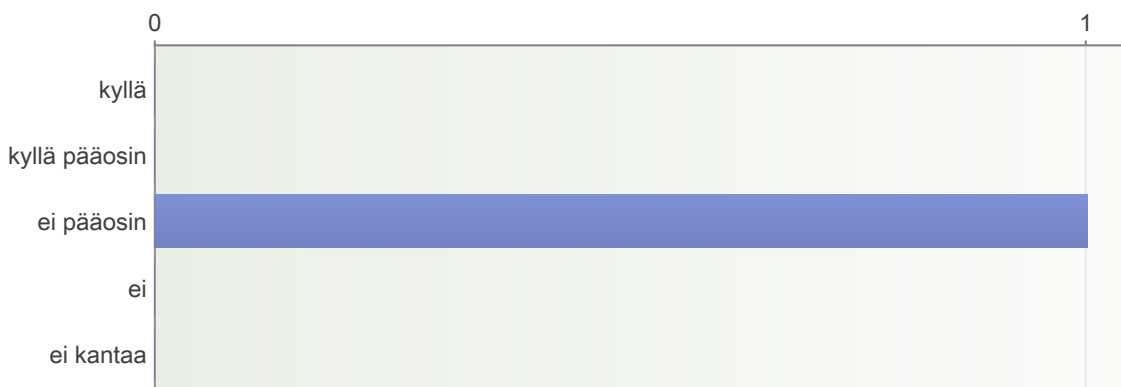
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

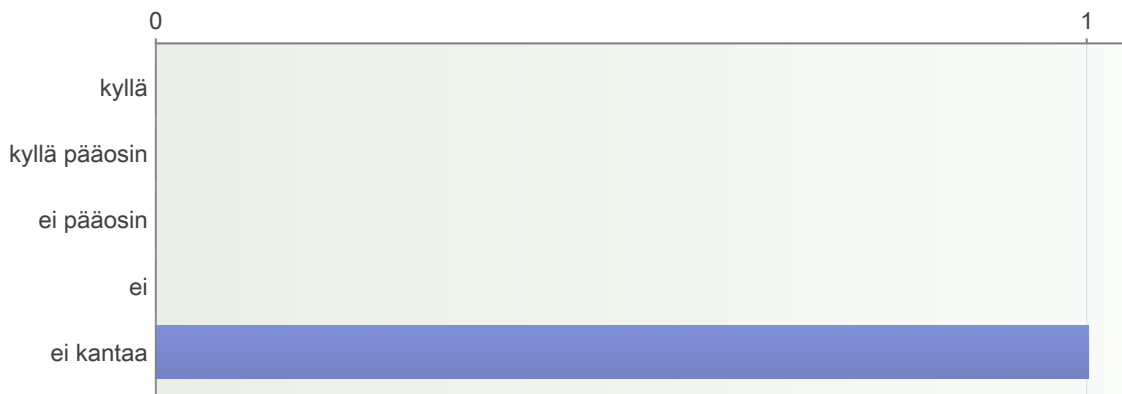
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Aluekohtaiset näkökulmat ja väestörakenne pitäisi ottaa tarkemmin huomioon palvelutarpeita huomioitaessa.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

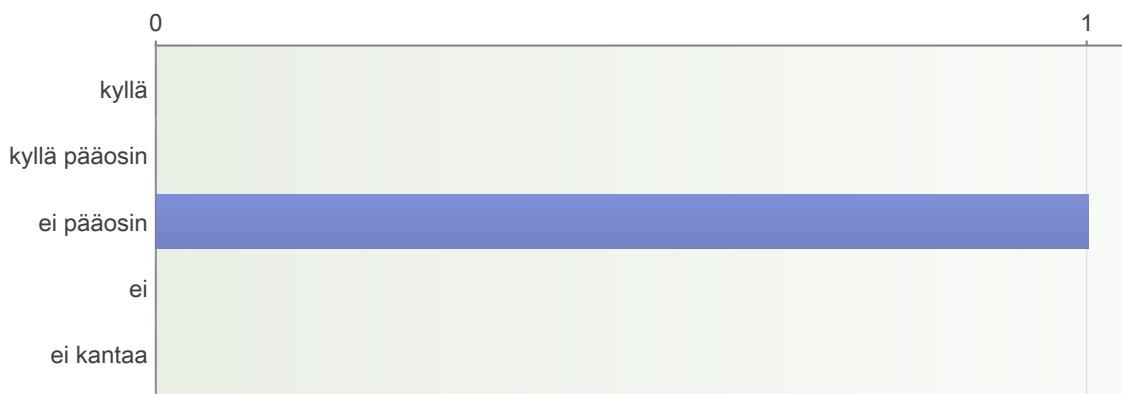

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

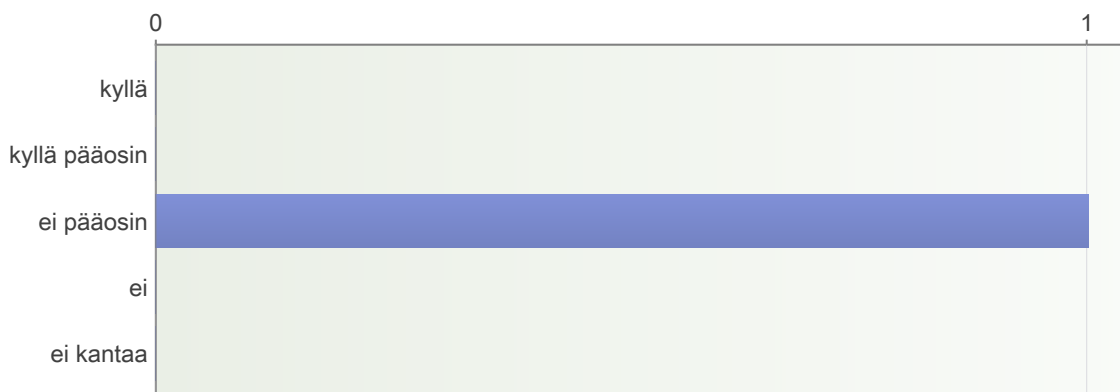
32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Luonnoksesta jää vaikutelma, että suuret liikelaitokset ovat vahvemmalla kuin pienet.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Syrjäseudulla näiden palveluyksikköjen määrä saattaa olla suppeampi kuin kasvukeskuksessa.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

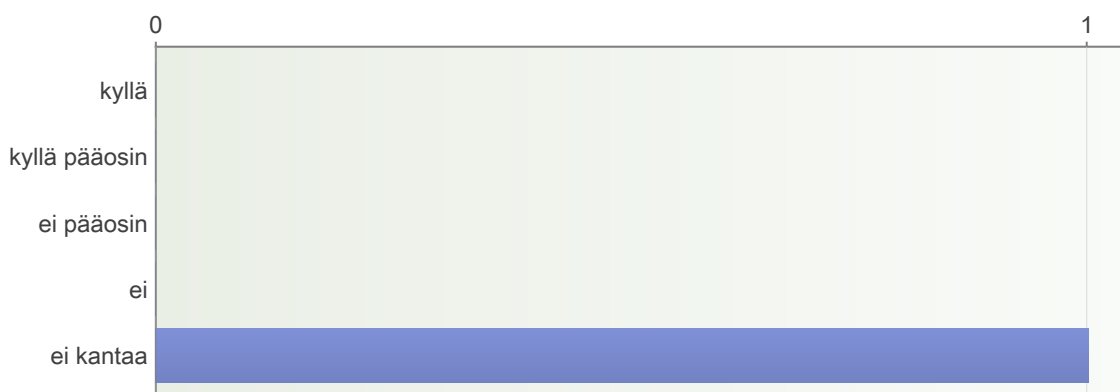
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelien käyttötarkoituksia pitäisi laajentaa (mukaan pitää ottaa ennaltaehkäisevät hoidot ja palvelut).

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

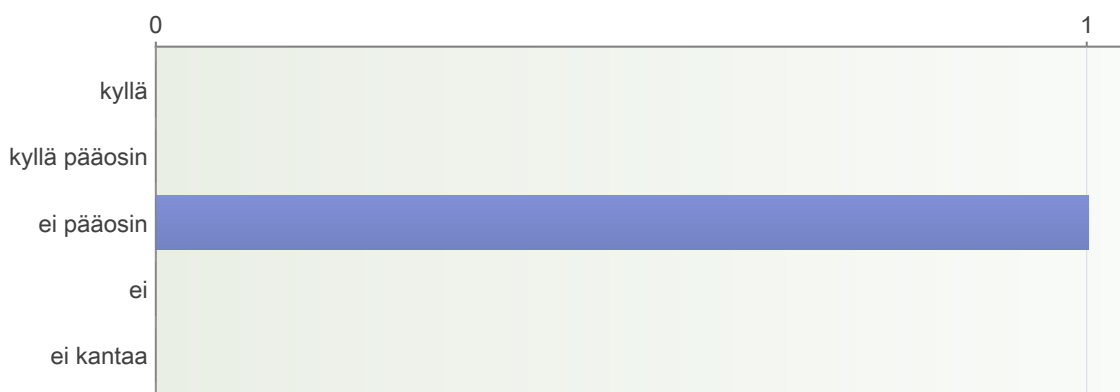

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

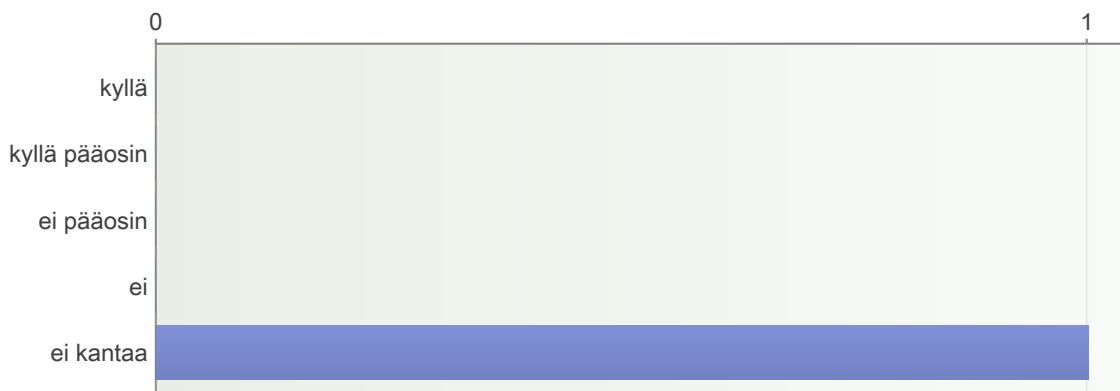
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Syrjäseudut eivät välttämättä ole liiketaloudellisesti niin kiinnostavia alueita. Tämän takia tiettyjen palveluiden saatavuus saattaa vaarantua syrjäseudulla.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

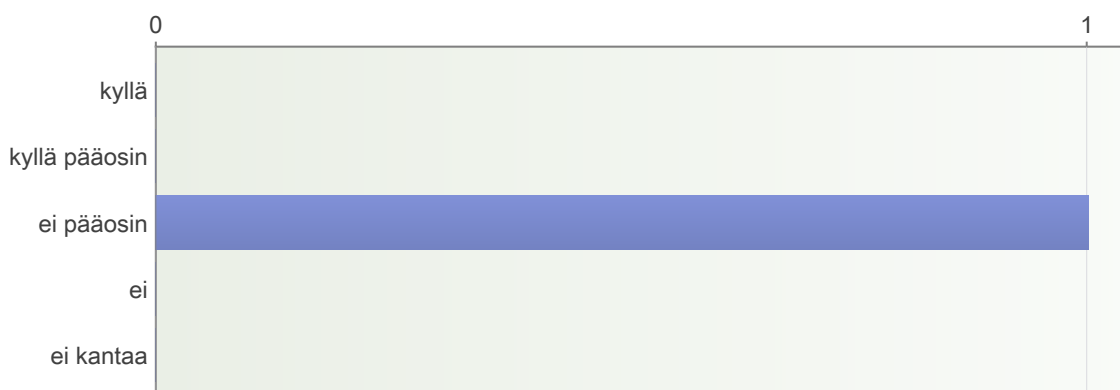

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

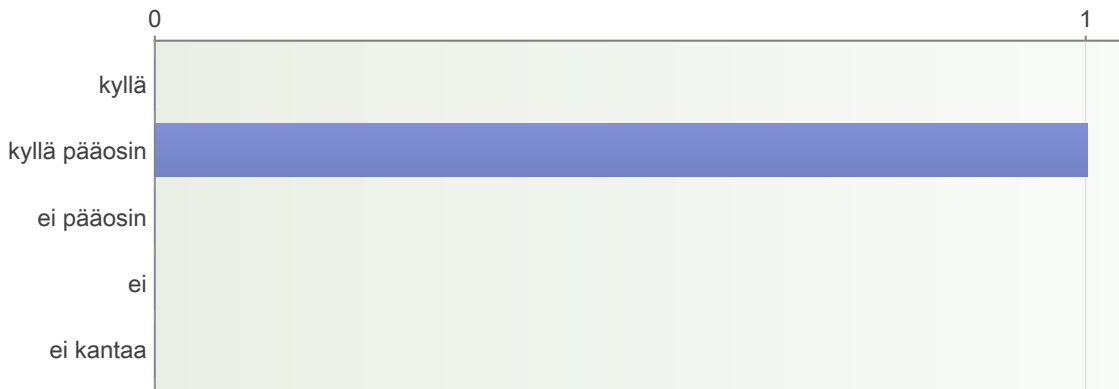
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ohjaus- ja vaikuttamismahdollisuuksia pitäisi lisätä.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

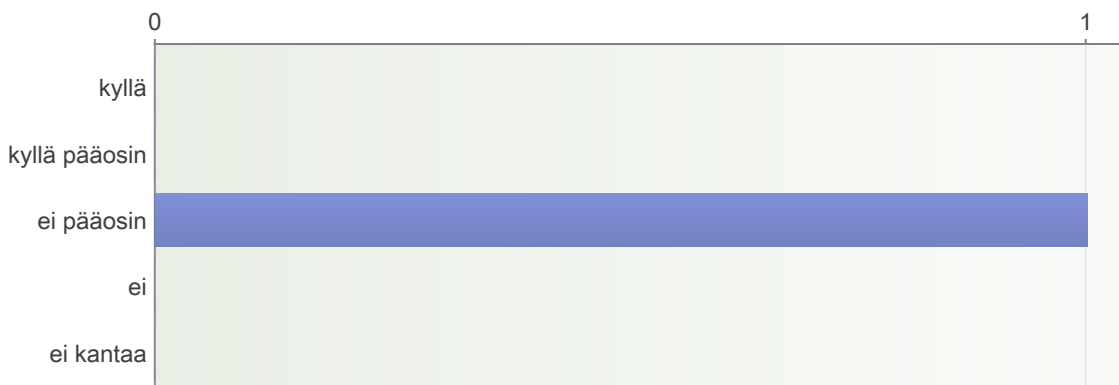
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, jos tietoa asiasta on riittävästi ja helposti saatavilla. Jos henkilö todella saa valita budjetin rajoissa tuottajan/palvelun, niin maakunnan ehdot kuitenkin saattava rajoittaa/määrittää palveluiden käyttöä.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

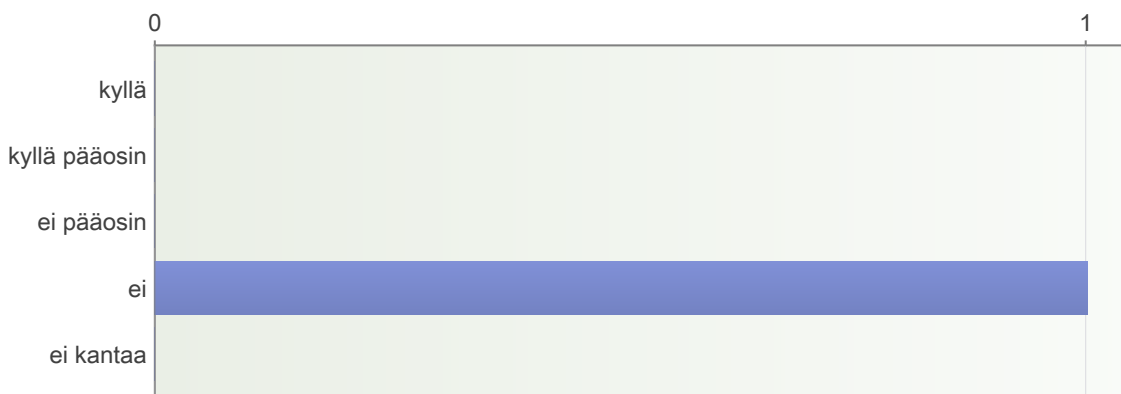
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelutarpeita pitäisi arvioida laajemmin.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

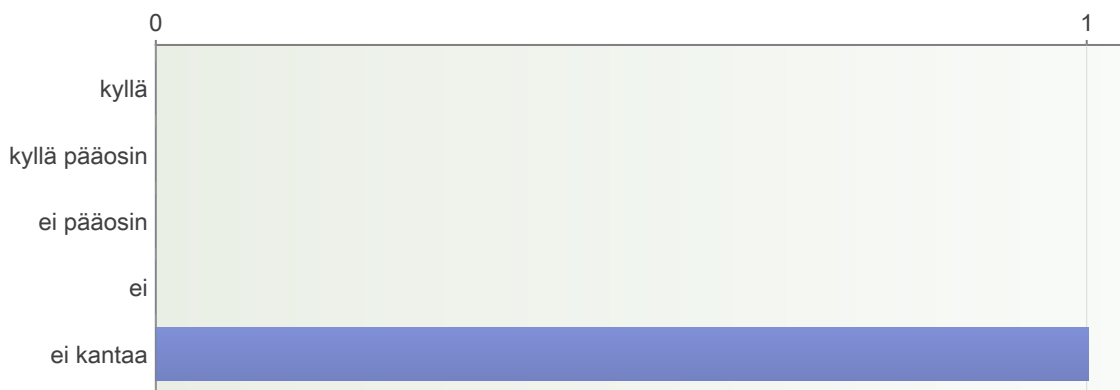
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluita saavat tarjota edelleenkin samat toimijat kuin ennenkin, jotka ovat terveyden- ja sosiaalialan toimijoiden rekistereissä. On olemassa myös muita toimijoita/ammattinharjoittajia (esimerkiksi kosmetologin palvelut samoin tavoin kuin esimerkiksi siivouspalvelut) mitä pitäisi hyväksyä mukaan tarjoamaan palveluita (tietyn laajemmin sovitun kriteeristön mukaisesti). Kosmetologit tarjoavat paljon jalkahoitopalveluita. Kaikkia tarvittavia jalkahoitopalveluita ei voida toteuttaa ilman kosmetologin tekemiä jalkahoitoja, sillä terveydenhuoltoalalla ei ole tarpeeksi tekijöitä/palveluntuottajia tuottamaan kaikkia jalkahoidon palveluita.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

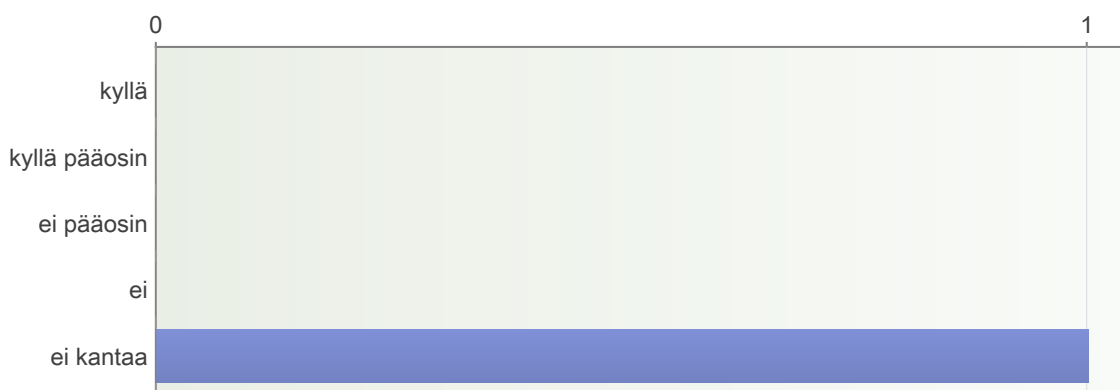

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

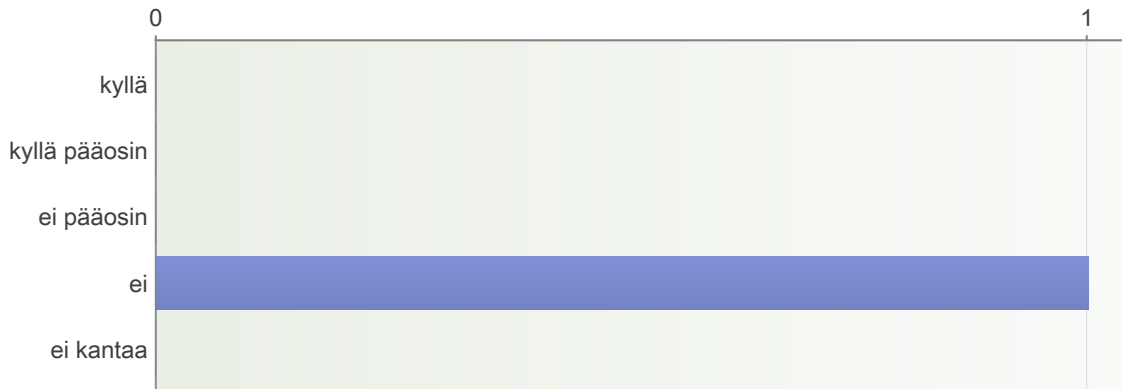

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

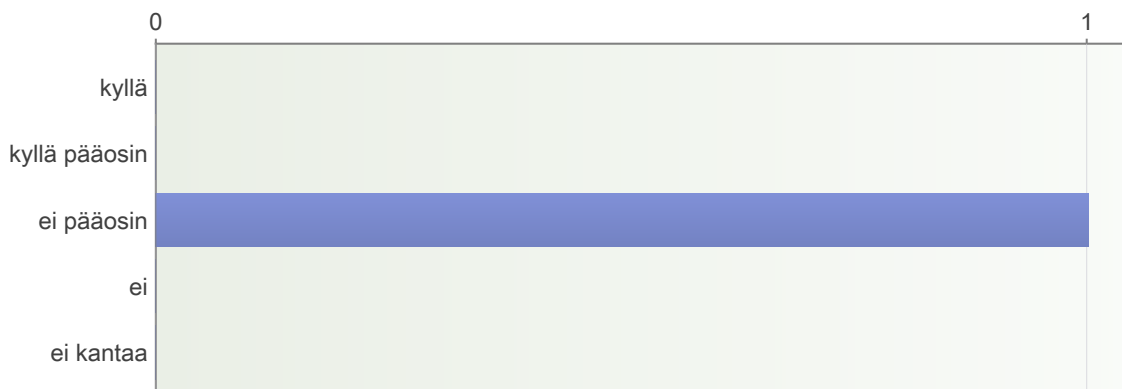
Vastaajien määrä: 1

- Eri koulutustasuisilla toimijoilla on erisuuret arvonlisäveroprosentit. Tämä aiheuttaa yrittäjien välillä kilpailun vääristymää. Esimerkiksi terveydenhuoltotustainen toimija maksaa 0% arvonlisävero jalkahoidosta kun taas kosmetologi maksaa 24 %.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

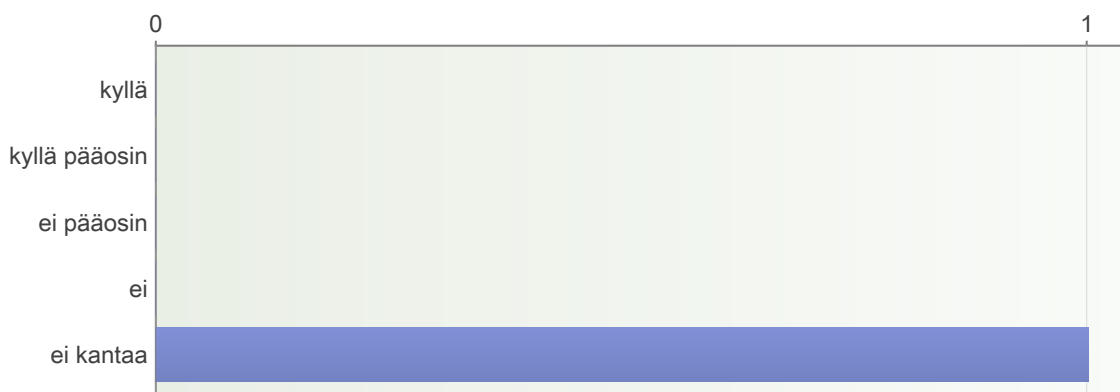

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

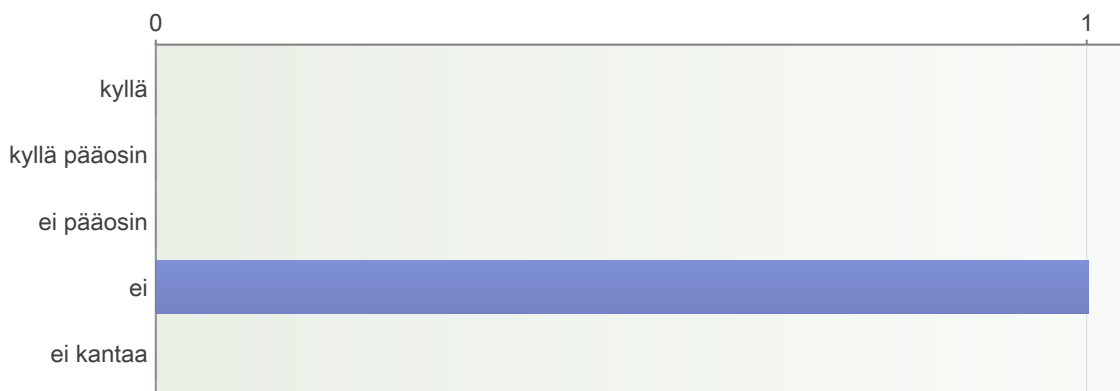

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

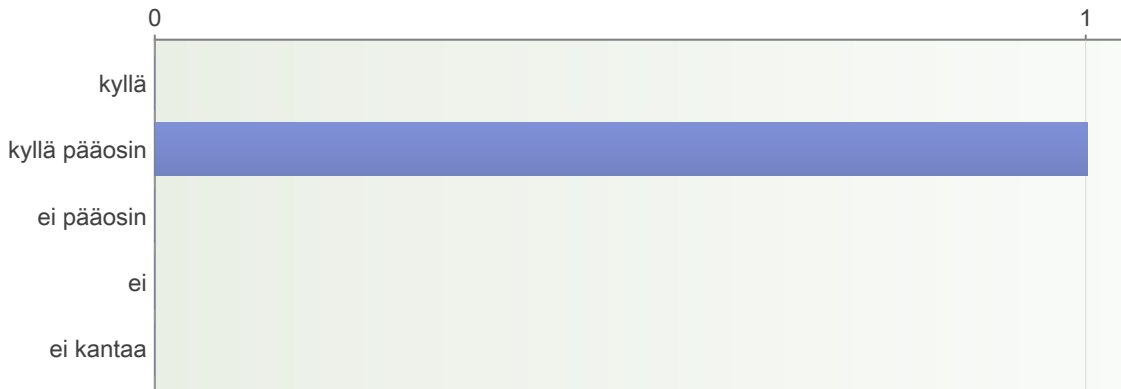
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suuret yksityiset sote-keskukset saattavat olla vahvemmassa asemassa kui pienet toimijat.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

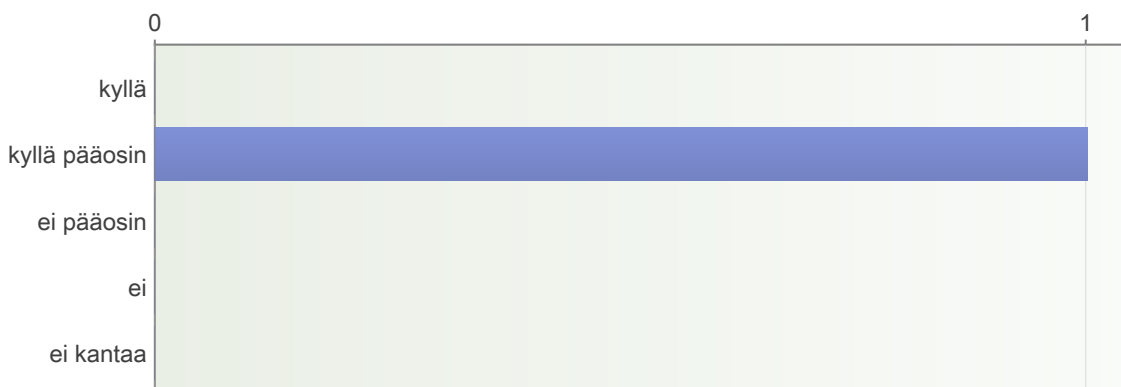

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

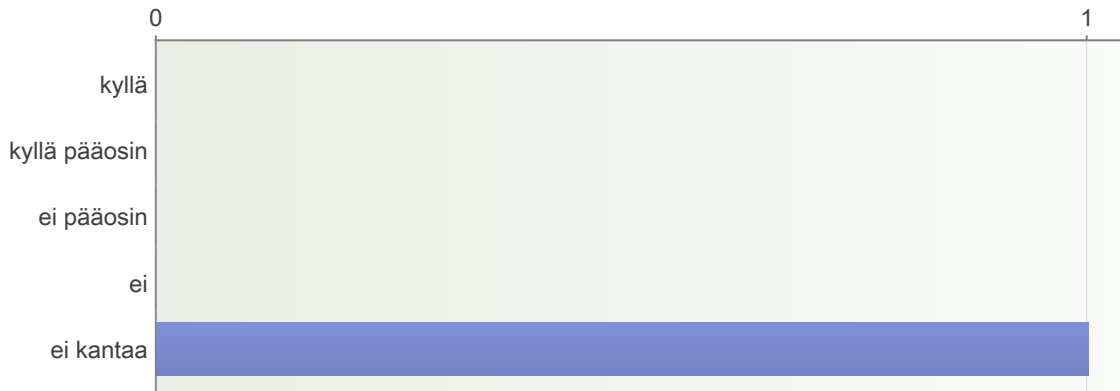

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveyspalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Ei vastauksia.

70. Vapaamuotoiset huomiot.

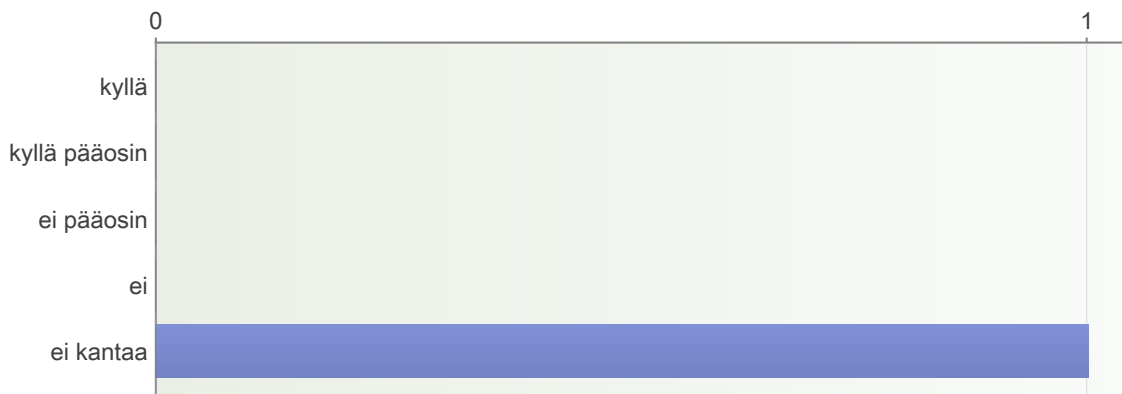
Vastaajien määrä: 1

- Pienien toimijoiden ja yrittäjien asemaa pitää vahvistaa suhteessa suuriin toimijoihin.

Eri suuruiset arvonlisäveroprosentit saattavat vääristää kilpailua.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

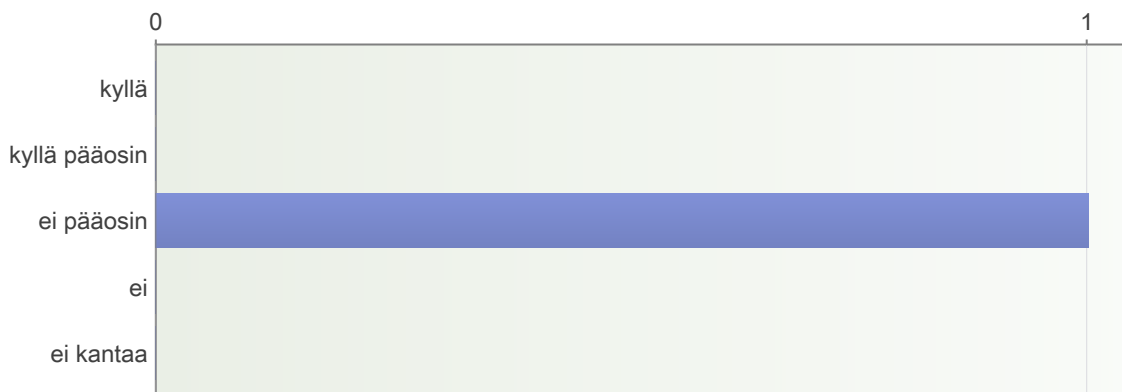

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Terveysthuoltoalan toimijoiden asema vahvistuu muiden alan toimijoihin verrattuna. Esimerkiksi lähihoitajakoulutuksen saanut, jalkahoitopalveluita tarjoava yrittäjä on jatkossa vahvemmassa asemassa kuin kauneushoitoalalla toimivat, ihonhoidon ammattilaiset, kosmetologit. Vaikka jalkahoitopalvelu suoritetaan samalla tavalla toinen yrittäjä maksaa suurempaa arvonlisäveroprosenttia.

Pienet toimijat, ammatinharjoittajat sekä pienyrittäjät eivät tule pärjäämään esitettyssä mallissa suurille toimijoille ja yrityksille. Pienien yritysten mahdollisuuksia osallistua ja toimia osana uudistusta pitää selkeästi lisätä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen myötä olisi hyvä arvioida myös muiden ammattiryhmien toimintaa ja palveluntarjontaa ihmisten hyvinvoinnin lisäämisen ja kansanterveyden edistämisen näkökulmasta. Esimerkiksi kosmetologit tekevät hyvin paljon ennalta ehkäisevää työtä hoitaessaan tervettä ihoa (tehden jalkahoitoja, käsihoitoja, vartalonhoitoja ja kasvohoitoja) ja pitäessään ihon hoidollaan terveenä sekä vastustuskykyisenä. Kosmetologin ihonhoidollinen työ vähentää painetta terveydenhuollossa sekä myös vähentää tätä myöden sen kustannuksia (ennalta ehkäisevä ihonhoito siis vähentää terveydenhuollon kustannuksia).

Kosmetologit kuuluvat tällä hetkellä Kauneushoitoalaan (alakuvaus on johtanut ja johtaa jatkossakin harhaan), eikä kosmetologi -nimikettä ei ole useista pyynnöistä huolimatta rekisteröity. Näin ollen kosmetologin palveluntarjontaa ei ole otettu mukaan/huomioitu valinnanvapauslain valmistelussa.

Lakiehdotuksessa ei toteudu kilpailuneutraalisuus. Erilainen arvonlisäverovelvollisuus (esimerkiksi jalkahoito tai hierontapalveluita tarjoavat erikoulutustaustaiset toimijat) samanlaista palvelua tarjoavilla, keskenään kilpailevilla palveluntuottajilla vääristää kilpailua.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotukseen tarvitaan mukaan selkeä palvelusetelin käyttöryhmien (sitä mihin palveluihin palveluseleitä voidaan käyttää) laajennus, että uudistus olisi tarpeeksi innovatiivinen. Ennaltaehkäisevä, kansanterveyttä edistävä ja hyvinvointia lisäävä työ sekä palvelut pitää ottaa uudistukseen mukaan ja eri palveluiden hyvinvointia lisäävä vaikutus pitää tunnustaa laajemmin. Monet ammattiryhmien työ ja palvelut selkeästi edistävät kansanterveyttä ja ihmisten hyvinvointia ja vähentävät terveydenhuollon kustannuksia.